

Tore Nasset:

How Russian Came to Be the Way It Is: A Student's Guide to the History of the Russian Language.

Bloomington (IN): Slavica Publishers 2015. XXV + 361 s.

ISBN 978-0-89357-443-7.

Tento nový úvod do historie ruštiny má následující obsah. Nejprve se ve třech úvodních kapitolách líčí ruské dějiny od počátku do Petra Velikého (*Chapter 1: The Scene: From Prehistory to Peter I "the Great"*, s. 5–32), charakterizují se texty vzniklé na středověké Rusi, včetně jejich sociolingvistického statusu (*Chapter 2: The Texts: Writing and Literature in Kievan Rus' and Muscovy*, s. 33–60), a vysvětlují se základní pojmy historické lingvistiky (*Chapter 3: The Toolbox: Linguistic Tools for Analyzing the History of Russian*, s. 61–75). Pak přichází pět kapitol věnovaných historické morfologii ruštiny, a to substantivu (*Chapter 4: Morphology: Nouns*, s. 77–100), zájmenu (*Chapter 5: Morphology: Pronouns*, s. 101–111), adjektivu (*Chapter 6: Morphology: Adjectives*, s. 113–126), číslovkám (*Chapter 7: Morphology: Numbers and Numerals*, s. 127–134) a slovesu (*Chapter 8: Morphology: Verbs*, s. 135–162). Devátá kapitola pojednává o historické syntaxi ruštiny (*Chapter 9: Syntax*, s. 163–193). Po ní následují čtyři kapitoly historickofonologické: dvě o praslovanském vokalizmu a konsonantismu (*Chapter 10: Phonology: Pre-Slavic and Common Slavic Vowels and Diphthongs*, s. 195–216; *Chapter 11: Phonology: Pre-Slavic and Common Slavic Consonants*, s. 217–242) a dvě o fonologickém vývoji od staré ruštiny k ruštině současné (*Chapter 12: Phonology: From Old Russian (sic!) to Modern Russian*, s. 243–273; *Chapter 13: Phonology: Stress and Vowel Reduction*, s. 275–290). Čtrnáctá kapitola pak pojednává o zvlášt- nostech novgorodského dialektu staré ruštiny (*Chapter 14: A Visit to Novgorod: The Language of the Birch Bark Letters*, s. 291–301). Epilog nakonec přináší ještě úvahu o povaze historické jazykovědy (*Chapter 15: Epilogue: Reflections on a Triangle*, s. 303–305). Knihu uzavírají přílohy s morfologickými tabulkami (s. 307–323), přehledem hlavních rozdílů mezi staroslověnštinou a starou ruštinou (s. 325–327), chronologií nejdůležitějších hláskoslovných zákonů (s. 329–330) a ukázkou komplexní analýzy staroruského textu (s. 331–338).

Různých úvodových příruček dějin ruštiny je samozřejmě mnoho, ale – aniž bychom chtěli mluvit za rusisty – myslíme, že tento úvod lze zvlášť doporučit: je přehledně a srozumitelně napsaný, aniž by se přitom vyhýbal složitějším problémům; není neproduktivně svázán nějakým limitujícím teoretickým rámcem; anotovaně uvádí nejdůležitější klasickou i novější literaturu k pojednávaným otázkám; je sepsán v latině dnešní doby. Navíc v Nassetově knize najdeme i různé pěkné myšlenky jako zdůraznění potřeby metodologické variovatosti v práci historické lingvistiky (s. 305) nebo upozornění na explikativní význam „novgorodské“ perspektivy v dějinách ruštiny (s. 300); hodné pozornosti je také např. důsledné užívání termínu *Old Russian* místo *Old Russian* nebo (*Old East Slavic* (s. 10–11): *Russian* je až to, co se – vedle běloruštiny a ukrajinštiny – vydělilo z *Old Russian* jako jazyka staré Rusi.

Bohumil Vykypěl

Institute of the Czech Language of the AS CR, v. v. i.

Veverří 97, 602 00 Brno
Czech Republic
vykypel@iach.cz